

2. Shingo Ishiguro. Relationships and Growth: On the Dynamic Interplay between Relational Contracts and Competitive Markets in Economic Development // Review of Economic Studies. – 2016. – № 83 (2). – P. 629–657.
3. Tore Ellingsen, Elena Paltseva. Confining the Coase Theorem: Contracting, Ownership, and Free-Riding // The Review of Economic Studies. – 2016. – Vol. 83 (2). – P. 547–586.
4. Додонов В. Ю. Развитие мировой экономики в среднесрочной перспективе: факторы и угрозы / В. Ю. Додонов // Казахстан-спектр. Научный журнал. – 2014. – № 1 (67). – С. 45–64.
5. Финансовая инженерия: модные штучки, опасные игры. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://forex2.info/content/finansovaya-inzheneriya-modnye-shtuchki-opasnye-igry>.
6. Амерханова А. Б. Проблемно-целевое моделирование согласования экономических интересов в государственно-частном партнерстве Республики Казахстан / А. Б. Амерханова // Казахстан-спектр. Научный журнал. – 2015. – № 2 (72). – С. 63–73.

УДК 339.9.01

Брус С.І.,

к.е.н., старший науковий співробітник

відділу грошово-кредитних відносин

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Стандарти діяльності ЄС для рейтингових агентств України

Після підписання Угоди про Асоціацію з ЄС, український фінансовий ринок отримав шанс стати конкурентоздатним та мати більш динамічний розвиток. При цьому простим громадянам, які користуються послугами фінансових установ (банки, страхові компанії, інвестиційні і пенсійні фонди та ін.) важко оцінити ступінь надійності та стабільності таких компаній та якість надання ними послуг. В свою чергу оцінка рейтингів певних компаній може допомогти

визначитися з пріоритетами як щодо вкладання коштів, так і з інвестиційною привабливістю компанії. Наявність кредитного рейтингу є важливою умовою для присутності компанії на глобальному фінансовому ринку.

У світовій практиці рейтинги фінансових компаній використовують для цілей визначення кредитоспроможності окремої компанії або цінних паперів, рівня кредитних ризиків, платоспроможності страхових компаній та ін. Система рейтингування також використовується державними фінансовими органами для цілей регулювання та нагляду.

Після світової фінансової кризи 2008–2009 років якість оцінок міжнародних рейтингових агентств зазнала критики, як з боку регуляторних органів провідних країн світу, так і з боку міжнародних фінансових експертів. Європейський Союз, для упорядкування діяльності рейтингових компаній та підвищення довіри до них, виробив єдині правила їх роботи. У 2009 році Європарламентом було ухвалено Положення № 1060/2009 «Про кредитно-рейтингові агентства», у якому було прописано єдині принципи регулювання усіх рейтингових агентств на території ЄС. Підписання Україною Угоди про Асоціацію з ЄС також передбачає дотримання для вітчизняних рейтингових агентств єдиних принципів, які прописані у Положенні та у Кодексі поведінки для рейтингових агентств (Code of Conduct Fundamentals for Credit Rating Agencies), що був розроблений Міжнародною комісією по цінним паперам («Кодекс IOSCO»).

В Україні на ринку рейтингових послуг діють три Міжнародні рейтингові агентства (Fitch Ratings, Moody's Investors Service, S&P), які мають право визначати обов'язкові за законом рейтинги емітентів та цінних паперів та шість вітчизняних уповноважених рейтингових компаній («ІВІ – Рейтинг», «РІОРІК», «ЕКСПЕРТ – РЕЙТИНГ», «Кредит-Рейтинг», «Українське кредитно-рейтингове агентство», «СТАНДАРТ-РЕЙТИНГ»), які включено до Державного реєстру уповноважених рейтингових агентств.

Як основну тенденцією ринку останніх років експерти виділяють жорстку конкуренцію між вітчизняними рейтинговими агентствами, що може

закінчитись втратою деякими компаніями статусу уповноважених та своєї частки ринку.

Для забезпечення розвитку рейтингових агентств та приведення їх діяльності до законодавчих норм ЄС у «Комплексній програмі розвитку фінансового сектору України до 2020 року» окремим пунктом визначено забезпечення інституту розвитку рейтингових агентств, що передбачає наступні кроки:

- урегулювання правил функціонування рейтингових агентств та використання рейтингів;
- вдосконалення системи нагляду за діяльністю рейтингових агентств з метою забезпечення якості рейтингування та уникнення конфлікту інтересів.

В Україні на даний час регулювання діяльності рейтингових агентств регламентується Законами України «Про цінні папери та фондовий ринок» та «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні». В цих законах діяльність рейтингових агентств не має чіткої визначеності. Критерії та вимоги щодо досвіду роботи компанії на ринку рейтингових послуг досить ліберальні (1 рік досвіду у зазначеній сфері діяльності та статутний капітал у розмірі 2500 мінімальних заробітних плат), не має чітких вимог щодо досвіду роботи у галузі керівників та аналітиків компанії, не обумовлені правила та обов'язкові процедури щодо розкриття інформації рейтинговими агентствами, не визначена відповідальність за надану інформацію. Треба зазначити, що рейтингові агентства не є ліцензованими учасниками ринку. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України лише видає Свідоцтво про включення до реєстру уповноважених рейтингових агентств, що робить нагляд за діяльністю рейтингових компаній з боку комісії ілюзорним.

Основний принцип щодо рейтингових агентств, який міститься у принципах IOSCO, регламентує нагляд за діяльністю компаній, що надають рейтингові послуги. Він обумовлює, що регуляторна система повинна забезпечити поточний нагляд за діяльністю рейтингових агентств та за рейтингами, які

використовуються в регуляторних цілях. Зазначається, що кредитні рейтингові агентства повинні підлягати відповідним рівням нагляду. Всі ці питання повинні бути врегульовані окремим Законом України «Про рейтингові агентства».

Дотримання принципів IOSCO та Регламенту ЄС 1060/2009 зробить вітчизняні рейтингові агентства конкурентоздатними як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, а також стане запорукою встановлення стабільності на фінансовому ринку, зменшення частки непрозорих схем перерозподілу позичкових ресурсів.

УДК 339.009.12

Гетьман Д.О.,

аспірант кафедри фінансів

ННІ «Фінансова академія»

Університету митної справи та фінансів

Вибір можливих статистичних показників для оцінки фінансової конкурентоспроможності регіонів України

На даний час Україна перебуває в активній стадії економічних реформ. Реформи полягають в поступовому запозиченні найкращих світових практик з урахуванням національних особливостей країни, що реформується. Стосовно фінансового сектору важливим напрямком реформування має бути побудова розвиненої системи регіональної фінансової статистики. Закономірно, що зразками для наслідування є системи статистики МВФ та Світового банку. Якщо ми говоримо про МВФ, то це нове дослідження К. Свіридзенкої «Представлення нового фундаментального індексу фінансового розвитку»[1]. У Світового банку це дослідження колективу авторів «Малий збірник даних фінансового розвитку 2015/2016»[2]. Статистичні показники, що використовуються в обох дослідженнях почасти співпадають. Наприклад, спільними є такі: кредит приватного сектора до ВВП, банківські відділення на 100 тис. жителів, банківська чиста процентна маржа, серед кредитування-депозитів, банківські